

บทที่ 5

บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในอดีตการเลือกซื้อบ้านในโครงการหมู่บ้านจัดสรรเป็นสิ่งที่ผู้ซื้อต้องระมัดระวังอย่างมาก เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดที่จะนำมาใช้ควบคุมการจัดสรรที่ดินของผู้ประกอบธุรกิจหมู่บ้านจัดสรร โดยเฉพาะ ทำให้เกิดความจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการจัดสรรที่ดินของเอกชนให้เป็น ระบะยืน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ซื้อที่ดินจัดสรรให้ได้รับความเป็นธรรมและเพื่อผลในทาง เศรษฐกิจ สังคม และการฟื้นเมือง จึงได้มีการออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2515 มาบังคับใช้ในขณะนี้¹แต่เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 นั้น ได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วทำให้มีหลักการและรายละเอียดไม่เหมาะสมหลาย ประการ มีปัญหาซึ่งมองว่างทางกฎหมายเป็นผลให้ผู้ประกอบธุรกิจหลีกเลี่ยงไม่อยู่ในบังคับของ กฎหมาย

โดยเหตุดังกล่าวภาครัฐจึงได้มีการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรร โดยการ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณูปโภคโดยการตราพระราชบัญญัติ การจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543 โดยมีผล ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา²

¹ เหตุผลในการประกาศใช้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2515 :- “โดยที่ปัจจุบันนี้ ได้มีผู้ดำเนินการจัดสรรที่ดินเป็นจำนวนมากแต่ยังไม่มีกฎหมายเพื่อใช้ควบคุมการจัดสรรที่ดินโดยเฉพาะเป็นเหตุ ให้มีการพิพาทกัน อีกทั้งการวางแผนผังโครงการหรือวิธีการในการจัดสรรที่ดินก็ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการผัง เมือง จำเป็นจะต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการจัดสรรที่ดินของเอกชนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อประโยชน์ ของผู้ซื้อที่ดินจัดสรรและเพื่อผลในทางเศรษฐกิจสังคมและการวางแผนเมือง”

² เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 :- “เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดิน ได้ประกาศใช้บังคับมา เป็นเวลานานแล้ว มีหลักการและรายละเอียดไม่เหมาะสมหลายประการ สมควรแก้ไขปรับปรุงเพื่อกำหนด มาตรการในการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรรโดยเฉพาะการ ได้สิทธิในที่ดินจัดสรรและการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบ บำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณูปโภค นอกจานนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจการ

พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 ฉบับนี้ ได้ให้ความหมายของการจัดสรรที่ดินไว้ใน มาตรา 4 หมายถึง การจำหน่ายที่ดินที่ได้แบ่งเป็นแปลงย่อยรวมกันตั้งแต่ 10 แปลงขึ้นไป ไม่ว่าจะ เป็นการแบ่งจากที่ดินแปลงเดียวหรือแบ่งจากที่ดินหลายแปลงที่มีพื้นที่ติดต่อกัน และให้ หมายความรวมถึงการแบ่งที่ดินเป็นแปลงไว้ไม่ถึง 10 แปลงแต่ต่อมาก็ได้แบ่งที่ดินแปลงเดิม เพิ่มเติมภายใน 3 ปี เมื่อร่วมกันแล้วมีจำนวนตั้งแต่ 10 แปลงขึ้นไปด้วยนั้น จะต้องอยู่ภายใต้บังคับ ของพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543³ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเหตุผลของการประกาศบังคับ ใช้พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 นั้นก็เพื่อที่จะกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้ซื้อ ที่ดินจัดสรรโดยเฉพาะการได้สิทธิในที่ดินจัดสรรและการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบบำรุงรักษา สาธารณูปโภคและบริการสาธารณูปโภค ซึ่งโดยปกติแล้วหน้าที่ในการจัดทำและบำรุงรักษาระบบ สาธารณูปโภคภายในโครงการหมู่บ้านจัดสรรให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีนั้นควรที่เป็นหน้าที่ของ หน่วยงานของรัฐ แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้หน่วยงานรัฐนั้นไม่อาจเข้ามาจัดทำ และบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคภายในโครงการหมู่บ้านจัดสรรได้ เช่น ข้อจำกัดทางด้าน งบประมาณของแผ่นดิน ข้อจำกัดด้านกำลังของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น จึงได้มีการ นำเอาแนวความคิดการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรมานัญญาติไว้ในพระราชบัญญัติการจัดสรร ที่ดิน พ.ศ. 2543 เป็นครั้งแรก

โดยในการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrnนี้ ให้ผู้ซื้อที่ดินภายใต้กฎหมายในโครงการหมู่บ้านจัดสรร จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนแปลงย่อยตามแผนผังโครงการมีมติให้จัดตั้งและตั้งตัวแทน เพื่อยื่นคำขอจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งโครงการหมู่บ้านจัดสรrnนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยข้อมูลที่มีรายการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 มาตรา 45 และกฎกระทรวงว่าด้วยการขอจดทะเบียนจัดตั้ง การบริหาร การควบ และการยกเลิกนิติบุคคล

จัดสรrnที่ดิน ได้กระจายอำนาจการอนุญาตและการควบคุมดูแลการจัดสรรที่ดินไปสู่ระดับจังหวัด และกำหนดเวลา ในการพิจารณาอนุญาตให้แน่นอน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

³ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้ การจัดสรรที่ดิน หมายความว่า การจำหน่ายที่ดินที่ได้แบ่งเป็นแปลงย่อยรวมกันตั้งแต่ 10 แปลงขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งจาก ที่ดินแปลงเดียวหรือแบ่งจากที่ดินหลายแปลงที่มีพื้นที่ติดต่อกัน โดยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์เป็น ค่าตอบแทน และให้หมายความรวมถึงการดำเนินการดังกล่าวที่ได้มีการแบ่งที่ดินเป็นแปลงย่อยไว้ไม่ถึงสิบแปลง และต่อมาก็ได้แบ่งที่ดินแปลงเดิมเพิ่มเติมภายในสามปี เมื่อร่วมกันแล้วมีจำนวนตั้งแต่สิบแปลงขึ้นไปด้วย”

หมู่บ้านจัดสรร พ.ศ. 2545 หมวด 1 การขอจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรและการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ

ทั้งนี้ เมื่อนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ได้มีการจดทะเบียนแล้วก็จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรเป็นผู้ดำเนินกิจการในการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร รวมถึงดูแลรับผิดชอบในการบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรร และเป็นผู้แทนของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก โดยการดำเนินการด่างๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn นั้นจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร โดยผู้ซึ่งที่ดินในโครงการหมู่บ้านจัดสรrn ทุกรายต้องเข้าเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn ดังนั้นการบริหารจัดการภายในหมู่บ้านจัดสรrn จึงเป็นการบริหารจัดการโดยผู้ซึ่งที่ดินด้วยกันเอง ซึ่งเป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน โดยไม่มีอำนาจของรัฐเข้ามายควบคุมการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn แต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 ที่กำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn เป็นผู้ดำเนินกิจการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn ตามกฎหมายและข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn และเป็นผู้แทนของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn ในกรณีผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นกับบุคคลภายนอก ตลอดจนการดำเนินการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการต่างๆ เป็นต้น แต่กลับมิได้กำหนดค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของผู้ที่ทำหน้าที่คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn ไว้ ทำให้ไม่ได้รับความสนใจในการเข้าสมัครคัดเลือกเข้าเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn ของผู้เป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn หรือทำให้ขาดสิ่งที่ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น หรือคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn บางรายเกิดการเบื้องหน่ายกับภาระและหน้าที่ดังกล่าวก็อาจถึงขั้นลาออกจากเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn และความเป็นอยู่ของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดสรrn ที่ดิน พ.ศ. 2543 ก็ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดคุณสมบัติและข้อห้ามในการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความเหมาะสมของผู้ดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn อันอาจส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn ตลอดจนความสามารถในการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn และบรรดา

สมาชิกของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งแตกด้วยจากในส่วนของพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2551) มาตรา 35/1 ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติและข้อห้ามในการดำรงตำแหน่งของผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุดไว้ เพื่อเป็นการช่วยในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในเบื้องต้น มาทำหน้าที่บริหารจัดการนิติบุคคลอาคารชุด หรือในกรณีของกฎหมาย The 2016 Florida Statutes. 720.3033 Officers and directors. ของสหรัฐอเมริกานี้ ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะทำหน้าที่คณะกรรมการสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัย รวมถึงผลในกรณีที่ได้มีการกระทำไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ของคณะกรรมการสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัยไว้ด้วยเช่นกัน รวมถึงในส่วนที่เกี่ยวกับทักษะด้วยในกรณีที่คณะกรรมการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรกระทำการไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ จนทำให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย หรือเสียประโยชน์ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรหรือสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรระได้รับโทษก่อตัวเมื่อผู้เป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรรไปดำเนินการฟ้องคดีทางอาญาหรือทางแพ่งเอาเอง ซึ่งทำให้สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรรเลือกที่จะเพิกเฉยต่อการกระทำการที่มีข้อบกพร่องของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งแตกด้วยจากในส่วนของพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2551)) หมวด 8 บทกำหนดโทษ ซึ่งได้กำหนดบทกำหนดโทษสำหรับกรณีที่ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุดกระทำการไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ จนทำให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย หรือเสียประโยชน์ของนิติบุคคลอาคารชุดหรือสมาชิกนิติบุคคลอาคารชุด อันเป็นบทบัญญัติในการป้องกันมิให้ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด กระทำการไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จนทำให้เกิดข้อบกพร่องเสียหายต่อประโยชน์ของนิติบุคคลอาคารชุดหรือสมาชิกนิติบุคคลอาคารชุด หรือในกรณีของกฎหมาย The 2016 Florida Statutes. 720.3033 Officers and directors. ของสหรัฐอเมริกานี้ ที่ได้กำหนดถึงข้อห้ามในการทำหน้าที่คณะกรรมการสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัย รวมถึงผลของการทำหน้าที่โดยทุจริตไว้ดังนี้ ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัยนั้น จะต้องไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือสมาชิกสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัยอื่น ไม่กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ในการคุ้มครองด้วยการทรัพย์สินและเงินทุนของสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัย หากพบการกระทำที่ฝ่าฝืนดังกล่าวข้างต้นก็มีสิทธิที่จะถอดถอนคณะกรรมการที่ฝ่าฝืนและจะต้องออกจากสมาคมผู้ถือครองที่อยู่อาศัย เป็นต้น

แม้พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 จะมีบทบัญญัติจัดตั้งและควบคุมนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้มีข้อกำหนดให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ต้องมีคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรเป็นผู้ดำเนินกิจการของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามกฎหมายและข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ภายใต้การควบคุมดูแลของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ตลอดถึงการเป็นผู้แทนของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก และกฎหมายที่ระบุไว้ด้วยการของที่ประชุมใหญ่จัดตั้ง การบริหาร การควบ และการยกเลิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร พ.ศ. 2545 กำหนดให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรระจะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญ และในการเรียกประชุมใหญ่ คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรต้องส่งหนังสือนัดประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสมาชิกทุกคนก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน โดยต้องระบุวัน เวลา สถานที่ และระเบียบวาระการประชุม

อีกทั้ง การประชุมใหญ่นั้นจะต้องมีสมาชิกมาประชุมซึ่งมีคะแนนเสียงลงคะแนนรวมกันไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนเสียงลงคะแนนทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ในการลงคะแนนเสียงนั้น ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงเท่ากับอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและจัดการสาธารณูปโภค และมติของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเอาเสียงข้างมาก ถือเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ แต่กลับพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร ได้มีการจัดการประชุมหรือการลงมติโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร เช่น การส่งหนังสือนัดประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสมาชิกนิติบุคคลไม่ครบสิบห้าวันก่อนวันประชุม หรือองค์ประชุมไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในส่วนของการลงคะแนนเสียงในการประชุมอีกด้วย โดยกฎหมายที่ระบุไว้ด้วยการของที่ประชุมใหญ่จัดตั้ง การบริหาร การควบ และการยกเลิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร พ.ศ. 2545 ข้อ ๑๕ ได้กำหนดให้สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรอาจร้องขอให้ศาลมีสั่งเพิกถอนมติในการประชุมที่ได้มีการประชุมหรือลงมติโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับได้ แต่ก็ต้องร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ ในทางปฏิบัติจึงอาจเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป ทำให้สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่อาจดำเนินการได้ทันภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 มาตรา 47 ยังกำหนดให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามกฎหมายแล้ว ให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรทุกราย เป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ทำให้การเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรของผู้ที่ซื้อที่ดินในโครงการหมู่บ้านจัดสรrnนี้เป็นไปโดยผลของกฎหมาย แม้บุคคลนั้นจะไม่สมควรใจก็ตาม แต่เนื่องจากเกิดปัญหาระหว่างนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรซึ่งบริหารกิจการโดยคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรกับสมาชิกนิติ

บุคคลหมู่บ้านจัดสรรมากมาย อันส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร และเกิดเป็นข้อพิพาทที่ไม่สามารถเจรจาหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ จนทำให้สมาชิกบางส่วนซึ่งเป็นเสียงส่วนน้อยไม่อาจที่จะยอมรับกับการกระทำการของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร ที่ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับของนิติบุคคล หมู่บ้านจัดสรร ได้ จึงไม่มีความต้องการที่จะเป็นสมาชิกของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรอีกต่อไป แต่ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 ไม่ได้กำหนดถึงวิธีการลาออกจากเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ไว้แต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 หมวด 4 การบำรุงรักษาสาธารณูปโภค และบริการสาธารณูปโภค การจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ก็เพื่อประโยชน์แก่ผู้จัดสรรที่ดิน(เอกชน) ที่จะได้พื้นจากหน้าที่ในการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรร โดยไม่ได้อยู่บน พื้นฐานของการจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อประโยชน์ของรัฐแต่อย่างใด และการก่อนนิติสัมพันธ์โดยการ จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรนั้น เป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ซื้อที่ดินภายในโครงการหมู่บ้าน จัดสรรด้วยกันเอง ซึ่งคู่กรณีนั้นต่างก็มีสถานะเป็นเอกชนที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดย ไม่มีฝ่ายใดเป็นผู้ที่ถืออำนาจของภาครัฐ

ดังนั้น นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ซื้อที่ดินภายในโครงการหมู่บ้านจัดสรรด้วยกัน จึงเป็นนิติ สัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตามกฎหมายเอกชน การตีความจึงต้องอาศัยหลักการตีความตามหลักกฎหมาย เอกชน คือ เมื่อไม่มีกฎหมายใดบัญญัติห้ามไว้โดยชัดแจ้ง หรือไม่เป็นการพันวิสัย หรือไม่เป็น การขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว คู่กรณีที่เป็นเอกชนนั้นก็ย่อมมี เสรีภาพในการกระทำการต่างๆ ได้ทั้งสิ้น

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 64 นั้นก็ได้บรรรองถึง “สิทธิในการ ไม่สมาน” ไว้ด้วย แม้รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะก่อผลกระทบความสงบแห่งชาติ (คสช.) ประกาศ ยกเลิกไปแล้ว แต่ก็ทำให้เกิดการยืนยันหลักกฎหมายในเรื่องของสิทธิในการไม่สมานไว้เป็นหลัก กฎหมายทั่วไปได้ ดังนั้น ผู้เป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรจึงควรมีสิทธิที่จะลาออกจาก เป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรได้ แต่พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 กลับไม่มี บทบัญญัติได้รองรับสิทธิในการลาออกจากเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร

จากการศึกษาพระราชบัญญัติฉบับนี้เกี่ยวกับการดำเนินการในการบริหารจัดการนิติบุคคล หมู่บ้านจัดสรร ผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายในพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง ยังคงมีหลายประเด็นที่สมควรต้อง ปรับปรุงแก้ไขในส่วนเป็นปัญหาระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรกับผู้ซื้อที่ดินภายใน

โครงการหมู่บ้านจัดสรรซึ่งเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสมตามเจตนาการณ์ของกฎหมายต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ปัญหาค่าตอบแทนในการทำหน้าที่ของ คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร

ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตรตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 นั้น ไม่ได้มีการทำหน้าที่ค่าตอบแทนที่จะเป็นสิ่งที่ช่วยจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่นั้นทำให้ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตนั้นไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น หรือ คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตรบางรายเกิดการเบี้ยหน่ายกับภาระและหน้าที่ดังกล่าวอาจมาจากการ เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตร ทำให้ต้องหาสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตรรายอื่นๆ เข้ามา ทำหน้าที่ดังกล่าวแทนโดยไม่มีความเต็มใจในการปฏิบัติหน้าที่ อันส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตร คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตร

ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนของค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตรไว้ในพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 ทั้งนี้โดยอาจ กำหนดในส่วนของค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตร ไว้ใน รายการในคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตร ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติ การจัดสรตรที่ดิน

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตร มีความสนใจที่จะเข้า สมัครคัดเลือกเข้าเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตร หรือสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ อันจะ ทำให้การบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ปัญหาของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตร

5.2.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการทำหนดคุณสมบัติและข้อห้ามในการดำรงตำแหน่งของ คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตร

เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในเบื้องต้นที่จะเข้ามารับการ คัดเลือกเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตรของที่ประชุมใหญ่สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตร เพื่อ มาทำหน้าที่บริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตร

ผู้เขียนขอเสนอแนะว่า ควรที่จะกำหนดคุณสมบัติและข้อห้ามในการดำรงตำแหน่งของ คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรตร โดยอาจเทียบเคียงจากพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 (แก้ไข

เพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2551) มาตรา 35/1 เช่น การกำหนดให้ผู้ที่จะสมัครเข้าคัดเลือกเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ นอกจากนี้ จะต้องไม่เป็นบุคคลถั่มละลาย หรือเป็นผู้ที่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกสารฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือเคยถูกคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรเพราะเหตุทุจริต หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี หรือมีหนี้ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภค เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่จะทำหน้าที่คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรนั้น เป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะและมีความสามารถในการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ตลอดถึงมีความเหมาะสมและได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร

5.2.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร ในกรณีที่คณะกรรมการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรผ้าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรร กระทำการ ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด จนทำให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย หรือเสียประโยชน์ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรหรือสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ในส่วนนี้ พระราชนัญญัติการจัดสรรถี่ดิน พ.ศ. 2543 กล่าวไว้ในบทบัญญัติโดยที่กล่าวถึงบทกำหนดโทษของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรไว้แต่อย่างใด

ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ ในกรณีที่คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรผู้ใดจงใจกระทำการ ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำโดยประมาทเลินเลือ จนก่อให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย หรือเสียประโยชน์ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรหรือสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสร โดยโทษที่จะลงแก่คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรที่กระทำการ ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำโดยประมาทเลินเลือ จนก่อให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย หรือเสียประโยชน์ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรหรือสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรนั้น โดยการกำหนดโทษนั้นอาจจะกำหนดเป็นโทษปรับ เช่น ปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถ้วนจนถึงแสนบาท เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยยับยั้งและช่วยลดปัญหาในกรณีที่คณะกรรมการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรลงใจกระทำการ ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำโดยประมาทเลินเลือ จนก่อให้เกิดข้อบกพร่องเสียหาย หรือเสียประโยชน์ของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรหรือสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรไปได้ไม่นากก็น้อย

5.5.3 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาที่สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรอาจร้องขอให้ศาลเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ที่ได้มีการประชุมหรือลงมติโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับ

การที่กฎหมายทรงว่าด้วยการของทะเบียนจัดตั้ง การบริหาร การควบ และการยกเลิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร พ.ศ. 2545 ข้อ 15 นั้น ได้กำหนดระยะเวลาให้สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรต้องร้องขอให้ศาลเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่ โดยให้ร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมตินั้น ผู้เขียนเห็นว่าระยะเวลาดังกล่าว้นั้น ไม่มีความเหมาะสม ในทางปฏิบัติงานอาจทำให้สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่อาจร้องขอให้ศาลมีสั่งเพิกถอนมติในการประชุมครั้งนั้น ได้ทันภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายทรงว่าด้วยการของทะเบียนจัดตั้ง การบริหาร การควบ และการยกเลิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร พ.ศ. 2545 ข้อ 15 ดังนี้

ข้อ 15 “ในการประชุมครั้งใด ถ้าได้มีการประชุมหรือการลงมติโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับ สมาชิกอาจร้องขอให้ศาลมีสั่งเพิกถอนมติในการประชุมครั้งนั้นได้ แต่ต้องร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้ส่งบันทึกการประชุมให้แก่สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรเป็นรายบุคคลไป”

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการประวิงเวลาในการจัดการทำการทั่วบ้านที่การประชุมและลงมติของที่ประชุมใหญ่ และทำให้สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรสามารถรวมพยานหลักฐานและดำเนินการร้องขอให้ศาลมีสั่งเพิกถอนมติในการประชุมครั้งนั้น ได้ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

5.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการถ้าออกจากการเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร

เมื่อเกิดปัญหาระหว่างนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรซึ่งบริหารกิจการโดยคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรากับสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร เช่น การที่คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรรไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรarnั้น อันส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจและก่อให้เกิดความเดียหายแก่สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร อีกทั้งเกิดเป็นข้อพิพาทขึ้นระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรากับสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรarn ที่ไม่สามารถเจรจาหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวໄได้ จนทำให้สมาชิกบางส่วนซึ่งเป็นเสียงส่วนน้อยไม่อาจที่จะยอมรับกับการกระทำการของคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรarn ที่ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรarn อีกต่อไป แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดสรรที่คิณ พ.ศ. 2543 ไม่ได้กำหนดถึงวิธีการและผลของการถ้าออกจากการเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรarn ไว้ จึงทำให้ไม่อาจถ้าออกจากการเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรarn ได้ และเมื่อได้มีข้อพิพาทขึ้นระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรากับสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรarn โดยที่ไม่สามารถเจรจาหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวໄได้ คู่กรณีมักจะแก้ปัญหาด้วยวิธีการฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งทางคดีแพ่งและคดีอาญา อันยิ่งเป็นการ

สร้างความคาดหมายขึ้นในสังคมภายในหมู่บ้านจัดสรร เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก ขาดความสามัคคีภายในชุมชนหมู่บ้านจัดสรร

ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้แก่ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 ในส่วนที่เกี่ยวกับการลาออกจากภาระเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ทั้งนี้โดยอาจเทียบเคียงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 91 ซึ่งเป็นบทบัญญัติเรื่องการลาออกจากสมาคม

ทั้งนี้ เพื่อให้คู่กรณีที่ต่างก็มีสถานะเป็นเอกชนด้วยกัน เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และเพื่อให้เป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชน คือ เมื่อไม่มีกฎหมายใดบัญญัติห้ามไว้โดยชัดแจ้ง หรือไม่เป็นการพ้นวิสัย หรือไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว คู่กรณีที่เป็นเอกชนนั้นก็ย่อมมีเสรีภาพในการกระทำการต่างๆ ได้ทั้งสิ้น

แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากสภาพปัจจุบันที่ผู้เขียนได้เสนอแนะมาแล้วข้างต้น ผู้เขียนยังเห็นว่า ยังคงมีกรณีปัจจุบันอีกน้ำหนึ่ง ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรอีกหลายประการ เช่น ในกรณีที่หมู่บ้านจัดสรรนั้นได้มีการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรขึ้นมาเพื่อรับโอนการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรรต่อจากผู้จัดสรรที่ดินแล้ว แต่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrnนั้นกลับไม่สามารถที่จะบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรrnนั้นได้ อีกทั้งมีประสิทธิภาพจนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrn หรือในกรณีที่มีการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrnและได้แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรrnแล้ว แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรrnนั้นมีมาก เนื่องจากต้องทำงานเพื่อสนับสนุนความต้องการของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrnซึ่งมีจำนวนมาก ทำให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrnเกิดความเบื่อหน่ายและต่างทยอยกันลาออกจากภาระเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrn และไม่มีสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรrnผู้ใดสนใจเข้าสมัครเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านจัดสรrnเพื่อมาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรrn

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อหมู่บ้านจัดสรrnนั้นได้มีการก่อสร้างไว้เป็นเวลานานแล้ว ระบบสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรrnต่างๆ เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า ประจำเริ่มพบความเสียหายจากการใช้งาน หรือเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้แล้ว แต่กลับไม่มีหน่วยงานใดของภาครัฐเข้ามาเยียวยาแก้ไขสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านจัดสรrnดังกล่าว ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า หน่วยงานของทางภาครัฐจึงควรที่จะมีบทบาทและหน้าที่ในการเข้ามาเยียวยาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านจัดสรrnd้วย เพื่อให้ผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรrn มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีได้มาตรฐานที่ดีในการอยู่อาศัย

นอกจากนี้ผู้เขียนยังเห็นว่า ภายหลังจากที่มีการโอนทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคจากผู้จัดสรรที่ดินไปสู่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแล้ว ทำให้ผู้จัดสรรพ้นจากหน้าที่ในการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งโดยปกติแล้วผู้จัดสรรนั้นก็มักจะเป็นผู้ประกอบธุรกิจสร้างโครงการหมู่บ้านจัดสรตรต่างๆ เพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชนที่ต้องการที่พักอาศัย ซึ่งการที่พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 กำหนดให้ผู้จัดสรรที่ดินนั้นพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภคเมื่อผู้ซื้อที่ดินจัดสรรได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรเพื่อรับโอนทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคเพื่อไปจัดการและดูแลบำรุงรักษา ก็ถือเป็นการผลักภาระหน้าที่จัดการและดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคภายในหมู่บ้านจัดสรรให้แก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรร โดยที่ผู้จัดสรรที่ดินซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจสร้างหมู่บ้านจัดสรตรต่างๆ ก็นำเงินแต่กำไรจากการขายที่ดินภายในโครงการหมู่บ้านจัดสรรไปลงทุนในโครงการหมู่บ้านจัดสรตรอื่นๆอีกด้วย หากไม่มีการปรับปรุงกฎหมายให้ดีขึ้นในเรื่องดังกล่าว ก็จะเป็นการสร้างปัญหาสังคมให้ขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ

ดังนั้น นอกจากจำนวนเงินค่าบำรุงรักษาสาธารณูปโภคที่ผู้จัดสรรที่ดินจะต้องส่งมอบให้แก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรในจำนวนไม่น้อยกว่าที่ได้ทำสัญญาค้ำประกันการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคตามมาตรา 24 พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 และระเบียบคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน กล่าวว่าด้วยการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรหรือนิติบุคคล ตามกฎหมายอื่น รวมถึงการขออนุมัติดำเนินการเพื่อการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค พ.ศ. 2545 แล้ว หากจะได้มีการกำหนดให้ผู้จัดสรรที่ดินนั้นจะต้องมีหน้าที่ในการแบ่งส่วนของกำไรที่ได้จากการประกอบธุรกิจสร้างโครงการหมู่บ้านจัดสรตรนั้นฯ เพื่อเป็นกองทุนและส่งมอบให้แก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตรเพื่อใช้ในการพัฒนาและบำรุงรักษาสาธารณูปโภคภายในโครงการหมู่บ้านจัดสรตร ก็น่าจะทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตรนั้นดีขึ้น และก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรภัยในโครงการหมู่บ้านจัดสรรมากยิ่งขึ้น

แต่เนื่องจากกรณีสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น มิได้ออยู่ในขอบเขตแห่งการค้นคว้าวิจัยของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงได้แต่ยกประเด็นที่ควรพิจารณาประกอบเพื่อการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตรไว้เพื่อตั้งเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าควรที่จะนำสภาพปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรตรด้วย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรมากยิ่งขึ้น